

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 25. aprila 1935.

Štev. 47.

Tudi poštne tarife je treba znižati

Po vsem priznanju, ki ga izreka gospodarski svet sedanji vladi za njeno znižanje javnih bremen, mora vendarle apelirati na vlado, da nadaljuje svoje delo v tej smeri in da olajša javne davke na vseh poljih. Tako je zlasti potrebno, da se znižajo poštne tarife.

V paketnem prometu so te tarife tako pretirane, da je ta promet silno nazadoval, in da postaja zasebna konkurenca vedno oostrejša. Previsoke pristojbine za pisma in dopisnice so kvarno vplivale zlasti v poslovnem življenju, ker so morali podjetniki zaradi previsokih tarifov omejiti pošiljanje cenikov, propagandnih brošur in reklam na minimum. To je zopet povzročilo, da je bil težko prizadet grafični obrt in da je bila manj zaposlena tudi papirna in kartonažna industrija.

Tudi telefonske pristojbine so kljub znižanju še vedno previsoke, kar je vzrok, da se telefonski promet pri nas ne razvije v tej meri, kakor v drugih državah. Posebno predrage pa so pristojbine za instalacijo telefonskih aparatov. Kalkil poštne uprave je pri tem čisto netrговski in zato tudi napačen. Poštna uprava bi morala gledati na to, da je čim več telefonskih naročnikov in v ta namen bi morala nabavo telefonskih aparatov čim bolj olajšati. Pri montiranju telefonskih aparatov sploh ne bi smela poštna uprava nič zaslužiti, kajti kot svoj pravi in redni zaslužek bi morala smatrati le telefonsko naročnino, ki bi jo telefonski naročnik redno plačeval.

Pri sedanjem stanju naših telefonskih central se sicer število telefonskih naročnikov niti ne more dosti povišati, ker je kapaciteta mnogih central deloma že izčrpana ali pa tik pred izčrpanjem. Naloga telefonske uprave je zato, da nabavi nove in večje telefonske naprave, da investira potrebne vsote, da bo omogočila povečanje telefonskih naročnikov. Poštna uprava mora v tem pogledu postopati, kakor postopa trgovec, ki tudi nekaj žrtvuje, da si pridobi novega odjemalca. Tudi načelo poštne uprave bi moralo biti, da treba za pridobitev novih telefonskih naročnikov nekaj storiti.

Onim telefonskim naročnikom pa, ki imajo mnogo medkrajevnih pogovorov, je treba pristojbino tudi primerno znižati, da se ne bodo telefonski naročniki zaradi previsokih pristojbin bali uporabljati telefon v večji meri. Kakor dovoljuje trgovec popust dobrim odjemalcem, tako mora postopati tudi poštna uprava.

Sploh treba, da pride več trgovskega duha v vsa državna podjetja. Kakor išče trgovec odjemalcev in kakor se trgovec trudi, da čim bolj ustreže svojim odjemalcem, tako si morajo tudi državna podjetja prizadevati, da čim bolj povečajo krog odjemalcev. Z večjim prometom večji dobiček, ne pa z navijanjem taks in pristojbin ter z monopolnim določevanjem cen.

Sedanja vlada je dokazala mnogo smisla, da tudi v tem pogledu doseže zboljšanje in zlasti znižanje cen monopolističnih izdelkov ter železniške potniške tarife dokazuje, da hoče doseči večje dohodke z večjim prometom. Naj izvede to svoje načelo do konca in zato naj zniža pristojbine na vseh poljih in tako tudi v poštni službi. S tem bo znatno okrepila poslovno življenje, kar bo imelo nad vse ugodne posledice tudi za zaposlitev ljudi. Še vedno je najboljšje sredstvo proti brezposelnosti dvig poslovnega življenja, da more to nuditi zaposlitev večjemu številu ljudi.

Sedanje poštne tarife so previsoke in zato ovirajo poslovno življenje. Vse ovire v poslovnem življenju pa je treba odpraviti in vlada g. Jevtiča, ki je odpravila že toliko ovir, naj odpravi tudi to in zato zniža poštne tarife.

Sposobnost trgovca

Za mnoge nepoučene in površne ljudi je vse znanje trgovca v tem, da kupi čimbolj poceni in proda čim dražje. To se smatra kot nekaj silno navadnega in lahkega, kar more doseči vsak. Ali je na primer težko kupiti tako vsakdanji pridelek kakor je fižol in ali ni morda še lažje prodati potem fižol naprej? Navadno se pri tem ne misli, v kakšnem stanju prinese proizvajalec fižol na trg in v kakšnem stanju ga more trgovec prodati. Med kakovostjo fižola, kakor ga prodaja kmetovalec in stanjem, v kakršnem ga prodaja trgovec, pa je tako velika razlika, da jo mora zapaziti tudi lajik. Če je kmetovalec proizvajalec, potem se more reči o trgovcu, da je predelovalec. S posebnim trilerom loči fižol v dve, tri in štiri vrste. Nato ga po trgovčevem navodilu hitre ženske roke opreste vseh tujih teles in škodljivih zrn. V tem je torej trgovec zaslužek, da zboljša kvaliteto in s tem dvigne vrednost fižola. Kakor je s fižolom, tako je z vsemi drugimi deželnimi pridelki, ki izgledajo vsi na prvi pogled čisto navadno blago, kakor fižol, ki pa vsi skrivajo v sebi neko tajnost, ki jo poznajo samo oni, ki se bavijo s temi pridelki vse življenje.

In kaj naj rečemo o trgovcih, ki prodajajo **manufakturno blago in tkanine**. Tudi ti predmeti so na oko prav navadni. Toda kakšno znanje je potrebno za nakup in prodajo tkanin. Samo poznanje kakovosti blaga in njegove vrednosti je celo znanje. Pa potem barve in deseni in okus potrošnikov! In poleg tega večna skrb, da ne plačam blaga dražje ko moj konkurent, kar bi moglo imeti nedogledne posledice: izgubo legalnega zaslužka in izgubo stalnega odjemalca zaradi predrage prodajne cene.

Če vstopimo v kakšno trgovino z železom, potem bomo zastrmeli, kakšna množina predmetov se tu prodaja. Našteti moremo nekoliko tisoč predmetov po njihovi uporabi in 3-4krat toliko predmetov po njihovi obliki in njihovi velikosti. Trgovec z železnino mora vsak hip vedeti, kje se nahaja v njegovi trgovini eden od teh 20.000 predmetov, ki jih ponuja. Mora vedeti kdaj

in koliko od vseh teh številnih predmetov mora naročiti in koliko sme za nje plačati. V resnici, to ni navadno in ne vsakdanje znanje. In v vsej popolnosti ga tudi nima vsak železninarski trgovec. So tudi drugi razlogi, toda znanje je eden najbolj važnih, če nekateri trgovci iste stroke napredujejo, drugi pa komaj životarijo ali celo propadajo.

K tem izvajanjem »Privrednega Pregleda« bi dostavili:

Ne samo veliko strokovno znanje odlikuje trgovca, temveč vsak trgovec mora biti tudi vztrajen, odločen, podjeten in pogumen. Tudi brez teh lastnosti ni nobenega uspeha v trgovini. Kajti vse napake v javnem življenju se najprej občutijo v trgovini in v poslovnem življenju, ki je glavni preizkusni kamen za vse zakone in uredbe. Le prepogosto mora trgovec plačati vse izkušnje, ki jih povzročajo slabi zakoni in dostikrat sta edino odpornost in vztrajnost poslovnega človeka tisti sili, ki dosežeta reformo in zboljšanje zakona. Pri nas, kjer vlada že hipertrofija zakonov, pa mora biti trgovec tudi že skoraj jurist, ali pa je v vedni nevarnosti, da plača visoke davčne kazni.

Pa tudi optimist mora biti trgovec in nikdar ne sme nehati verovati v uspeh svojega dela. Naj bodo razmere težke ali ugodne, trgovec mora z enako delavnostjo delati za uspeh svojega podjetja. Trgovec ne sme poznati nikdar slabe volje in kadar stopi pred njega odjemalec, mora biti trgovec dobre volje, pa najsi ga tarejo še tako težke skrbi.

Ni lahka stvar biti dober trgovec in vsi tisti, ki se tako radi obregnejo ob trgovca, bi dobro storili, če bi vsaj enkrat pomislili na vse težke dolžnosti trgovca in na njegovo delo. Morda bi se potem tudi njim zasvetilo, da ima uspeh v ostri konkurenčni borbi le sposoben in delaven trgovec, ki ga je treba že zato spoštovati, ne pa mu delati ovire, kjer le mogoče. Pred sposobnim človekom — klobuk dol, ne pa z zavistjo proti njemu!

Samoupravne finance

Poročilo zborničnega svetnika Ivana Bahovca na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI

V borbi za olajšanje poostrene davčne prakse, katero upamo, da smo za enkrat uspešno dovršili, se je tudi omenjalo, da samoupravna bremena najbolj poostrejuje državne davke.

Oficijalna statistika kaže, da so znašali v Dravski banovini osnovni davek 73 milijonov Din — v l. 1933/34

občinske doklade	Din 61.588.675.—
cestne doklade	Din 10.224.225.—
in banovinske doklade	Din 45.071.636.—

Skupaj Din 116.884.536.—

Na vsakih 100 Din neposrednega davka je bilo to leto plačati 160 Din samoupravnih doklad.

Še pregnantneje pa dokazuje dalekosežnost obremenitve po samoupravnih davčnih statistikah te obremenitve po glavi prebivalca. V letu 1933 odpade na glavo prebivalca v kmetijskih občinah Din 122.54, v mestnih obč. brez Ljubljane Din 702.09, dočim je ta kvota v Ljubljani, ki v statistiki ni izkazana, gotovo še izdatno višja, saj bremeni že danes mestna trošarina z uvoznino, oslabljeno kupno moč ljubljanskega prebivalstva s povprečno 300 Din na glavo ali pri mnogobrojnejši uradniški, odnosno delavski rodbini s skoro 2000 Din na leto.

Priznavamo, da imajo samouprave resen namen koristno delovati v svojem delokrogu, vendar jim za izvajanje svojih nalog primanjkuje zadostnih sredstev. Na rame samoupravam se nalagajo vedno nove dolžnosti, ne da bi se jim dajala tudi za-

dostna sredstva. Radi tega se le prepogosto dogaja, da so samouprave v skrajni zadregi, kako naj pokrivajo svoje potrebščine. V tej zadregi se poslužujejo raznih potov in načinov, ki posredno ali neposredno obremenjujejo trgovino, obrt in industrijo, ki se notorično ne nahajajo v ugodnejšem položaju ko ostale gospodarske panoge. Pri tem se pa gospodarskim zastopom niti ne nudi prilika sodelovanja ob izbiranju novih davčnih virov.

Finansiranje samouprav se izvaja največkrat brez sistema in na način, ki povzroča našemu gospodarstvu večkrat občutne težave, če že ne naravnost škode.

V prvi vrsti treba omeniti trošarine, posebno občinske trošarine, ki so večkrat tako visoke, da imajo za uvoz nekaterih produktov, ki se uvažajo na področje dotične samouprave, naravnost **prohibitiven značaj**. Neštete so pritožbe naših interesentov n. pr. proti občinski trošarini v Beogradu, Zagrebu, Skoplju itd., ki po svoji izmeri naravnost onemogočuje našim interesentom, da iščejo trgovskih stikov v teh krajih. Čujejo se enake pritožbe tudi proti trošarinam v naših krajih, ki jih v zadnjem času vedno bolj uveljavljajo. Zbog svoje visoke izmere pa občinske trošarine tudi izdatno podražujejo življenske potrebščine.

Glavne pritožbe pa gredo glede trošarine zoper to, da se n. pr. ljubljanska občinska trošarina, pri kateri se je del tarife pretvoril v uvoznino, pobira tudi od blaga, ki se ne troši v Ljubljani. Tako so

n. pr. zavezani uvoznini ali prav trošarini tudi predmeti, ki pridejo na ljubljanske kolodvore in se iz kolodvora vozijo iz mesta, ker ne tranzitirajo mesta na istem vozilu. Poleg tega ni zadovoljivo urejeno vprašanje restitucije plačane trošarine za blago, ki se proda izven trošarinske meje. To blago nosi torej ob izvozu s seboj ljubljansko trošarino in je toliko dražje, kar gotovo ni v interesu ljubljanske trgovine.

Tehtne so tudi pritožbe, ki se javljajo v pogledu onih trošarin in taks, ki obremenjujejo produkcijo. Te takse pomenijo po svojem bistvu nekako carino, ki ovira trgovinsko in industrijsko udejstvovanje s tem, da nalaga samu v nekaterih krajih posebne vrste bremen, ki so drugod nepoznane. Konkurenčni pogoji postanejo tako neenaki, kar silno škoduje trgovini. Klasičen vzgled v tem oziru nam nudi nameravana občinska trošarina v občini Moste, ki je urejena naravnost na to, da obremeni predmete, ki jih predelujejo ali dodelujejo na njenem področju nastanjene tvornice, kar je očitno v nasprotju z določili o banovinski in občinski trošarini.

Velike nepravilike je povzročalo gospodarstvu tudi ponovno pobiranje istih davkov na en in isti davčni predmet. Najprej ga obremeni država, nato banovina in končno še občina. V tem pogledu imamo tudi pri nas dosti zgledov, n. pr. električna energija, na katero je naložila trošarino najprej banovina, potem pa še država, pobiranje raznih doklad na takse, n. pr. na motorna vozila, veselične prireditve itd., tako da je celotna obremenitev izdatno previsoka.

Samouprave se vse premalo ozirajo na **znosljivost bremena**, katero nalagajo. To se vidi pri dokladah, pa tudi pri ostalih davkih. Ako se na že itak visoki neposredni davek nalagajo še visoke doklade, potem pride podjetje le prehitro v položaj, da ima na ramah dva- do trikratno osnovo državnega davka. Pri tako visoki obremenitvi postaja položaj podjetij prav kritičen, kar gotovo ne vpliva v prilog davčne morale.

Vsi ti in slični momenti dajejo gospodarstvu mnogo povoda za pritožbe in razumljivo je, da zbornice že leta in leta zahtevajo, da se vprašanje samoupravnih financ uredi z zakonom, ki naj prepreči sedanje nesistematsko budžetiranje.

Na to stališče se je postavila tudi konferenca zbornic v Ljubljani dne 24. in 25. marca, ki se je izčrpno bavila s samoupravnimi financami in zahtevala, da se v okvirnem zakonu uveljavijo nekatera načela, ki naj ustvarijo sistem v budžetiranju in finansiranju samouprav in preprečijo pretiranosti, ki bi šle na škodo gospodarstva.

Posebno je konferenca zahtevala **revizijo sedanjih taks in trošarin, izločitev vseh davkov, ki bremenijo izvoz ali produkcijo, sanacijo zadolženih in prezadolženih občin, izvedbo racionalne štednje**, da se nudi gospodarskim zbornicam prilika, da se izjavijo o davščinah, ki so v zvezi z gospodarsko delavnostjo, dalje da se investicijska dela dovoljujejo samo na podlagi dolgoročne amortizacijske službe in ne previsoke obrestne mere, končno da se smejo samoupravam nalagati nove dolžnosti samo ob pogoju, da se jim sočasno zagotove primerne dotacije iz državnih sredstev.

Položaj samouprav, ki so izčrpale pri sedanjih oslabljenih plačilni zmognosti prebivalstva vse razpoložljive davčne vire, je jako težaven. Vse kaže, da bo morala samoupravam priskočiti na pomoč tudi država in po vzgledu nekaterih naprednejših držav stopiti na nova pota, in sicer tako, da bo država poleg svojega davka pobirala določen del tudi za samouprave, katerega bi po pravičnih načelih razdelila med prizadete samouprave.

Medtem je finančni minister dr. Stojadinović izvršil reformo banovinskih financ, ki naj znači prvi korak k ureditvi ne le banovinskih, temveč samoupravnih financ

vobče. V polnem razumevanju položaja je minister izvedel znižanje doklad na neposredne davke, znižanje banovinskih taks in ukinitve nekaterih trošarin. Hkratu pa je z uredbo preuredil pobiranje državne prevozne takse na način, ki ustreza ponovnim predlogom in zahtevam prizadetih. Z ukinitvijo banovinskih trošarin na pre-mog, električno energijo in na nafto, kadar se porabljajo kot pogonsko sredstvo ali kot sirovina, dalje z ukinitvijo banovinskih trošarin na motorna vozila in sečnjo gozdov, je ustregel splošni želji gospodarstva in v polni meri upošteval načelo, da se produkcija ne sme obremenjevati. Gospodarstvo mu je za ukrepe te vrste vse-kakor dolžno zahvalo.

Za nadomestilo je kot enotne banovinske trošarine uvedel trošarine na riž, ka-
yo, kakao, čaj in karbid.

S trošarino so se ti predmeti podražili v taki meri, da se je batl izdatnega padca konzuma, predvsem za riž, pri katerem znaša trošarina skoro 25% povprečne ce-ne. Enaka opasnost obstoji tudi za čaj, ki stane 15 do 30 Din, dočim znaša carina s postranskimi dajatvami in trošarino vred približno 50 Din.

Za trgovce nastajajo z uvedbo teh troša-rin težave s tem, da bi morali zvišati v trgovini obratni kapital, kar jim pri se-

danjih prilikah brez zadolžitve ne bo mo-goče.

Obče se pa v gospodarskih krogih kriti-zira porazdelitev dohodkov novih trošarin na posamezne banovine po številu prebi-valstva brez ozira na dejansko potrošnjo. Splošno se želi, da se za porazdelitev uve-ljavi poleg števila prebivalstva še korek-tiv, ki bi upošteval dejansko potrošnjo. Tu-di se čujejo pritožbe, da glede riža troša-rinska dolžnost ni splošna. Naši trgovci smatrajo, da je splošna trošarinska dolž-nost za riž že radi tega neizogibna, ker so sicer na stečaj odprta vrata raznim zlo-rahnam.

Reforma, ki ima v vidu porazdelitev skupnih trošarin samo po številu prebi-valstva, pa daje v naši javnosti več ali manj povoda za kritiko, da gre na škodo naših banovinskih financ in obremenjuje našega konzumenta v prilog prebivalcem pasivnih banovin.

Zato smatram za potrebno predlagati zborničnemu svetu, da zbornica to vpraša-nje prouči. Ako bi se izkazalo, da bo naša banovina res več plačala, nego bo dobila, naj zbornično predsedstvo takoj potrebno ukrene, da se prepreči morebitno oško-dovanje naših davkoplačevalcev.

(Z odobravanjem sprejeto.)

Večji izvoz v marcu

Trgovinska bilanca letos aktivna za 97.5 milijonov, lani le za 18 milijonov

Ravnokar so bili objavljeni uradni po-datki o naši zunanji trgovini v marcu in v prvem letošnjem tromesečju. Po teh po-datkih je znašal naš

	tisoč ton	milj. Din
izvoz v marcu 1935	288'6	362'1
izvoz v marcu 1934	304'4	333'1

Izvoz je bil torej v letošnjem marcu za 15'8 tisoč ton manjši ali za 5'19 odstotka, po vrednosti pa za 28'9 milijonov Din ali za 8'7 odstotka večji.

Izvozili smo v prvih treh mesecih:

	tisoč ton	milj. Din
leta 1935	688'2	867'3
leta 1934	752'4	835'7

Izvoz se je torej v prvem tromesečju po količini zmanjšal za 64'2 tisoč ton ali za 8'53 odstotka, po vrednosti pa se je dvig-nil za 31'5 milijonov Din ali za 3'78 od-stotka, kar pomeni, da so se cene izvoznih predmetov nekoliko popravile.

Uvozili pa smo:

	tisoč ton	milj. Din
v marcu 1935	64'5	284'2
v marcu 1934	75'2	325'1
v I. tromesečju 1935	171'5	769'8
v I. tromesečju 1934	189'0	817'7

Marca meseca se je torej naš uvoz v pri-meri z lanskim zmanjšal za 10'6 tisoč ton ali za 14'17 odstotka, po vrednosti pa za 40'9 milij. Din ali za 12'6 odstotka.

V prvem tromesečju je nazadoval naš uvoz v primeri z lanskim po količini za 17'4 tisoč ton ali za 9'23 odstotka, po vred-nosti pa za 47'9 milijona Din ali za 5'87 odstotka.

Posledica tega povečanja izvoza in zmanjšanja uvoza je, da je bila letos naša trgovinska bilanca aktivna za 97'5 milijona Din, dočim je bila lani aktivna le za 18 milijonov Din.

Ta ugodnejši razvoj naše zunanje trgo-vine smo dosegli predvsem zaradi znatno povečanega izvoza tobaka, kar je tudi ena ugodnih posledic nove finančne politike ministra dr. Stojadinovića. Na drugi stra-ni pa se je zmanjšal naš uvoz, ker stalno pada uvoz gotovih tekstilnih izdelkov in se domača potreba na teh izdelkih vedno bolj krije od domačih tvornic.

Kaj smo izvozili:

V milijonih Din smo izvozili med dru-gim:

- pšenice za 17'2, drugih žit za 2, koruze za 42, otrobov za 2'4;
- fižola za 2'5;
- svežega sadja za 0'5, suhih češpelj za 3'9, pekmeza za 0'2;
- vina za 0'4;
- zdravilnih rastlin za 0'8, opija za 1'4, hmelja za 2'2, tobaka v listih za 50'3 in konoplje za 8'8;
- konj za 5'4, goved za 6'08, telet za 0'4, svinj za 14'9, perutnine za 7'2, svežega me-sa za 12'6, svinjske masti za 5'1, svežih rib za 0'8, kačkavalja za 0'16 in jajc za 8'8;
- kavstične sodé za 1'8;
- puha za 1'2;
- govejih kož za 0'3, telečjih za 1'4, ovčjih za 1'5, jagnjetnih za 0'9 in od divjačine za 2'0;
- drv za 1'2, gradbenega lesa za 60'6, oglja

za 0'9, hrastovih pragov za 0'49 in lesenih izdelkov za 1'9;

raznih ekstraktov za strojenje kož skup-no za 1'17;

karbida in cianamida za 2'5, ferrosilicija za 1'2, cementa za 4'8, svinca za 0'7, siro-vega bakra za 36'9, drugih rud za 30'9, in drugega blaga za nad 30'9 milijonov Din.

Uvozili pa smo:

bombaža: sirovega za 11'0, prediv za 30'8, tkanin za 18'5, drugega bombažnega blaga za 0'8;

volne: ovčje za 9'8, prediva za 5'3, tka-nin za 22'5, drugega volnenega blaga za 0'65 milijona Din;

svile: prediv za 6'4, tkanin za 6'3, dru-gega svilene blaga za 0'2;

drugih rastlinskih vlaken: prediva za 4'3, tkanin za 0'4, vreč za 0'49, drugega blaga za 0'7;

železa: sirovega in na pol predelanega za 4'6, pločevine za 3'6, žic za 0'8, cevi za 1'0, železne konstrukcije za 3'8, plugov za 0'7, železnih izdelkov za 8'8;

sirove nafte za 1'5, maž za 0'8, parafina za 0'4 in petroleja za 0'28;

domačih nepredelanih kož za 10'7, kož za sedlarje in jermenarje ter za obutev za 1'6;

okenskega stekla in ogledal za 0'9; oluščene riža za 0'9, neoluščene za 3'2, limon in pomaranč za 8'5, drugega juž-nega sadja za 1'3, kavč za 6'2, kakaoa za 0'4, čaja za 0'5 in soli za 1'6;

premoga za 7'7, oljnatih rastlin za 0'6, oljnatih semen za 3'1;

modre galice, cinka in klora za 1'3;

bakrenih izdelkov za 0'8, strojev in apa-ratov za 6'2, elektrotehničnih predmetov za 5'2, prevoznih sredstev za 3'4, klobukov za 0'2, zdravil za 2'5, umetnih barv za 2'5, porcelanastih izdelkov za 2'09, tiskovnega papirja za 3'3, lesenih izdelkov za 0'5, pnevmatike za 0'3, kavčuka za 1'2, loja za 1'5 in drugih predmetov za več ko 53 mi-lijonov Din.

Ustanovitev tobačne borze v Carigradu

V Carigradu so se začela pogajanja med zastopniki Turčije, Bolgarske, Grške, Ru-munije in Albanije zaradi ustanovitve skupne tobačne borze. Vse te države bi prodajale vse svoje tobačne izdelke in ves svoj tobak v tujino le po carigradski borzi. Borza pa bi tudi kontrolirala kakovost vse-ga tobaka, ki bi se izvažal v tujino. Če bi prišlo do ustanovitve te borze, bi vse bal-kanske države odpovedale kompenzacijske pogodbe za izvoz tobaka, ki so jih sklenile z drugimi državami. Financiranje nove borze bi prevzela neka francoska finančna skupina.

Stanje aktivnih kliringov

Po poročilu Narodne banke so znašale terjatve naših izvoznikov dne 17. t. m. na-pram Nemčiji 294 milijonov Din, Italiji 6,340.000 lir in Švici 790.000 šv. frankov.

Delo gospodarskega sveta Balkan-skega sporazuma

Hasan Šaka, predsednik gospodarskega sveta Balkanskega sporazuma, je dal novi-narjem o delu sveta naslednjo izjavo:

Gospodarski svet ima sedaj štiri delov-ne odbore, in sicer: 1. odbor za trgovinsko politiko, 2. prometni odbor, 3. odbor za ustanovitev Balkanske banke in 4. odbor za turizem. Prometni odbor je že napravil na podlagi dela belgrajskega sestanka več sklepov. Pri tej priliki moram izreči svoje priznanje jugoslovanski sekciji gospodar-skega sveta, ki si je pridobila velike za-sluge za naše skupno delo.

Odbor za turizem spravlja v sklad razne predloge, ki so jih predložile posamezne nacionalne sekcije. Ta odbor bo v kratkem napravil pomembne sklepe. Odbor za usta-novitev Balkanske banke bo skoraj končal svoje delo. Sklepi tega odbora pridejo v splošno poročilo gospodarskega sveta Bal-kanskega sporazuma. Odbor za trgovinsko politiko je prišel po daljši debati do zelo koristnih rezultatov. Tajništva posameznih odborov delajo sedaj na stilizaciji sklepov svojih odborov. Sedaj se bodo zopet začeli plenarni sestanki sveta in sklepi teh se-stankov bodo predloženi turški vladi, da jih predloži Svetu balkanskega sporazuma ki se sestane dne 10. maja v Bukarešti. Delo gospodarskega sveta balkanskega sporazuma bo končano v petek.

Prometne razmere na Bolgarskem

Gospodarska kriza je v vseh državah zni-žala blagovni in polniški promet. Kakor je razvidno iz poročila britanskega trgovin-skega atašeeja v Sofiji, je padel na Bolgar-skem železniški promet v zelo znatni meri. Tako je dosegel število potnikov na bolgar-skih železnicah l. 1932. še 75 milijona oseb, l. 1933. še 6'5 milijona, a v prvem polletju 1934. je znašalo le še 2'3 milijona. Blagovni promet je padel od 335.000 vagonov v letu 1932. na 294.000 v letu 1933. Promet je na-zadoval kljub temu, da se je normalno-tirna železniška mreža povečala od 2665 km v letu 1932. na 2796 km v letu 1934. Zmanj-šala pa se je v tem času dolžina ozko-tirne železniške proge od 428 na 421 km. Nove železniške zveze so bile zgrajene od Plov-diva do Karlova in Panačurište ter so ve-ljale 240 milijonov levov. V novem proraču-nu je predvidena nova železniška proga od Mihajlova v Rakovsko in obnovitev ozko-tirne proge od Dupnice do Gor. Džumaje.

Stanje cest ni najbolj ugodno. Vse dr-žavne ceste so dolge 7485 km, gradi pa se 1098 km novih cest. Občinskih cest je ne-kaj manj ko 10.000 km, v gradnji pa je okoli 6095 km. Od državnih cest je okoli 3000 km v dobrem stanju, od občinskih cest pa okoli 5 tisoč kilometrov. Poročilo pravi, da vzdrže bolgarske ceste le 3 do 4 leta in da je zaradi slabih cest oviran živahnejši promet z motornimi vozili.

Julija meseca leta 1933. je bilo na Bol-garskem v prometu 4194 potniških in to-vornih avtomobilov. To majhno število av-tomobilov je deloma posledica želje odlo-čujočih krogov, da se prepreči konkurenca motornih vozil državnim železnicam. Če se uresniči projekt, da se zgradi velika med-narodna cesta iz Londona na Carigrad, ki bi šla skozi Bolgarsko, bi bil to močan podnet za zboljšanje cestne zveze na Bol-garskem.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine 33. kos, z dne 24. aprila, objavlja: Državno kandidatno listo Bogoljuba D. Jevtića — Uredbo o začasnih vzporeditvi zvanj mest-nih uslužbencev z zvanji in položaji dr-žavnih uslužbencev — Odločbo o pouku veronauka na strokovnih nadaljevalnih šolah — Dopolnitev k pravilniku o postavl-janju poslovdovij v obratih, ki jih vodijo vdove — Pravilnik k uredbi o izpremembi uredbe o zaščiti kmetov — Pojasnilo o ca-rinjenju umetnih smol in izdelkov iz njih — Odločbo o denaturiranju špirta — Na-redbo o razdelitvi voda v Dravski banovini na ribarske okraje — Objave o pobira-nju občinskih davščin — Oklice sodišč, vpise v register, razglase raznih uradov in razne objave.

Občni zbori

Zadružna elektrarna v Trbovljah ima občni zbor v četrtek, dne 25. aprila ob 16. uri v gostilni Forte na Vodah.

Črna — Koalin d. d. v Ljubljani sklicuje občni zbor za 11. maja ob enajstih v po-slovalnici Tavčarjeva ulica 13.

»Novobor« splošna ind. delniška družba v Ljubljani ima svoj XII. občni zbor 11. maja ob desetih v poslovalnici Tavčarjeva 13.

Politične vesti

Bolgarski zunanji minister Kjušeivanov je izjavil poročevalcu »Avale«, da bo še naprej delal za utrditev bolgarsko-jugoslo-vanskega prijateljstva.

Državni preobrat je hotel izvesti v noči od torka na sredo bivši bolgarski notranji minister polkovnik Krum Kolev. Če bi se udar posrečil, je nameraval Kolev proglasi-ti republiko. Predno pa je mogel izvršiti svoj namen, je bil aretiran in z njim več nižjih oficirjev, ki so bili zapleteni v za-
rto. Vladnim krogom povzroča veliko skrb neenotnost med bolgarskimi oficirji.

Posebna komisija je začela izdelovati no-novi načrt bolgarske ustave, ki naj bi te-meljila na korporacijskem sistemu ter uvedla na Bolgarskem avtoritativni režim. Nova ustava naj bi se uvedla z ljudskim glasovanjem.

Italija se odreče revizionizmu, tako skle-pajo iz novih koncesij Italije francoskemu stališču, s katerimi priznava, da je bilo stališče Male antante pravilno. List »Affari Esterie« piše, da revizija ne sme biti isto-vetna z obnovo prejšnjega stanja.

Do zastoja v pogajanjih med Parizom in Moskvo je prišlo predvsem zaradi vpliva Anglije, ki je pristala na obsodbo Nemčije samo zato, da ne sklene Francija vojaške zveze z Rusijo.

Nekateri francoski listi so objavili bese-dilo tajne nemško-poljske vojaške pogod-be, ki naj bi bila veljavna za dve leti. Vest francoskih listov pa je mistifikacija, ki naj bi preprečila poljsko-rusko zblizanje.

Anglija, Francija in Italija so s poseb-no noto zahtevali od litovske vlade, da v smislu čl. 17. klajpedskega statuta omogoči zopet redno delo deželnega avtonomnega zbora v Klajpedi.

Angleški list »Star« je objavil senzaci-jalno vest, da bi bila angleška vlada pri-pravljena vrniti Nemčiji del kolonij, če bi se vrnila pred tem Nemčija v Društvo na-rodov. Vest še ni potrjena.

Nemški protest smatrajo v prestolnicah zapadnih velesil kot brezpredmeten, ki ima samo notranjepolitičen pomen za Nem-čijo. S protestom je hotela Nemčija ugoditi šovinistom.

Splošno vojaško dolžnost namerava Nem-čija uvesti tudi v demilitarizirani porenj-ski coni, kar bi pomenilo novo kršitev mi-rovne pogodbe.

Konferenca vseh predsednikov vlad an-gleških dominionov bo v kratkem v Lon-donu. Na konferenci se bo razpravljalo tu-di o sodelovanju Anglije z evropskimi kon-tinentalnimi državami. Dominioni so proti vsakemu takšnemu sodelovanju, ker se boje, da bi moglo to sodelovanje zaplesti Anglijo v vojno.

»Times« pišejo, da Anglija nikdar ne bo pristala na utrditev Dardanel in izpre-membo dardanelskega statuta. S svojim vplivom bo tudi znala doseči, da bosta Francija in Italija podpirale njeno stali-šče.

Rusko-francoska pogajanja se nadaljujejo v Parizu. Največja zapreka je carski vojni dolg 22 milijard frankov.

Upor v Južnem Tirolu je izbruhnil na več krajih istočasno in se je pričela prava gverilja z italijanskimi varnostnimi orga-ni. Tako poročilo z Dunaja, ki trdi, da so upor povzročile številne aretacije. Italija ta poročila odločno demantira.

Grško vojaško sodišče je obsodilo na smrt dva generala, Papulasa in Komisa, ki sta bila takoj nato ustreljena.

Nova poljska državna ustava z večjo predsedniško oblastjo je bila dne 24. t. m. slovesno podpisana v Varšavi.

Ustava Poljske je plod dragih izkustev Pilsudskega in pomeni prevrat k novi dobi v poljski zgodovini. V bistvu je prelomila prazno frazeologijo francoske revolucije o svobodi, bratstvu in enakosti ter postavila poleg dednih še pravice osebnih zaslug. Tako pravijo prve poljske ocene ob pod-pisu nove ustave.

Abesinski cesar je izdal dnevno povelje, s katerim uvaža splošno vojaško dolžnost. V svojem povelju nadalje napoveduje, da bo vsak abesinski državljani zažgan pri ži-vem telesu, če bi izdal svojo domovino.

Na abesinski meji se po italijanskih po-ročilih ponavljajo napadi razbojniških sku-pin na karavane in poštne prevoze.

V Afriko sta odšla italijanska parnika »Colombo« in »Praga«, na katera so se vkrcali oddelki 70. in 86. pehotnega polka ter del inženjerskih čet. Transporti itali-janskih čet v Afriko se še vedno nadalju-jejo.

PUCH

Cenik se p

novi lahki model kromiran z
novo zavoro na prednjo os,
na ugodna mesečna odplačila
na zahte o brezplačno!

Ign. Vok

LJUBLJANA, Tavčarjeva št. 7
Podružnice: Kranj, Novo mesto
Celje: Miklošičeva 2

Denarstvo

Zanatska banka znižala obrestno mero

Upravni odbor Obrtnice banke kr. Jugoslavije je sklenil, da bo Obrtna banka znižala svojim dolžnikom obrestno mero od 1. maja takole:

1. obrtnikom poedincem brez delnic Obrtnice banke z 10 % na 9 1/2 % letnih;
2. obrtnikom poedincem z delnicami zaveda z 10 na 9 % letnih, vendar s pogojem, da imajo za vsakih 2000 Din posojila vsaj po eno delnico;
3. obrtnim proizvajalnim zadrugam z 10 na 9 % letnih;
4. obrtnim kreditnim zadrugam z 8 na 7 % letnih;
5. obrtnim zbornicam z 8 na 7 % letnih;
6. fondom obrtniških domov z 8 na 6 % letnih;
7. za posojila na podlagi državnih vrednostnih papirjev in delnic Narodne banke in Privilegirane agrarne banke z 10 na 7 % letnih.

Ataka na švicarski frank odbita

Po devaluaciji belgijskega franka je spekulacija začela napad na vse one valute, ki so še ohranile zlato veljavo, zlasti na švicarski frank. Ataka spekulativcev pa je bila v kratkem času odbita, ker presega zlato kritje Švicarske banke skoraj 100 odstotkov njenih kratkoročnih obveznosti in ker imajo Švicarji polno zaupanje v svojo valuto. Zato je tudi švicarski trg v celoti sprejel dr. avne vrednostne papirje, ki jih je vrgla spekulacija na švicarski trg. Obenem pa se je s tem tudi zmanjšal dolgoročni dolg Švice v tujini. Plačilna bilanca Švice se je zato poboljšala in spekulacija je dosegla baš nasprotno, kar je hotela doseči. Tudi na denarnem trgu ni povzročil napad na frank nobenih zmešnjav, ker je Švicarska banka takoj priskočila denarnim zavodom s potrebnimi krediti na pomoč ter dala v ta namen okoli 180 milijonov švicarskih frankov. Napad na frank je sicer povzročil zmanjšanje zlate podloge Švicarske banke, zato pa se je na drugi strani tudi zmanjšal obtok bankovcev in obvez na pokaz. Po zadnjem izkazu znašajo zlate rezerve Švicarske banke 1600 milijonov šv. fr., obtok bankovcev 1.326.6 milijona, obveze na pokaz pa okoli 388 milijonov. — Bankovci in obveze na pokaz so torej krite s 98.3 odstotka, samo bankovci pa za več ko 120 odstotkov.

*

Na poziv uradnikov naše Narodne banke obišče Beograd koncem aprila 116 uradnikov bolgarske Narodne banke.

Banka za trgovino in promet v Zagrebu izkazuje za preteklo leto poldrug milijon dinarjev izgube. Redni glavni skupščini se bo zato predlagalo znižanje glavnice za pol milijona Din.

Španska vlada demantira vesti nekaterih listov, da bi nameravala izvesti devaluacijo pezete.

Novi čl. zakon o obročnih kupčijah

Dne 20. maja stopi v veljavo novi zakon o obročnih kupčijah, ki ga je te dni izdala češkoslovaška vlada.

Novi zakon definira obročne kupčije kot kupčije, ko se prodajajo premičnine ter je plačilo kupne cene dogovorjeno v najmanj treh obrokih. Vrednost kupljenega blaga ne sme nadalje presegati 10.000 Kč. Tudi prodaje vrednostnih papirjev, sreč in poljedelskih strojev ne spadajo pod obročne kupčije. Na zahtevo kupca se mora kupčija pismeno skleniti. Pismena pogodba je tudi potrebna, kadar se plačujejo obroki nad eno leto. Prodajalec si more lastnino prodanega blaga pridržati, dokler ni plačana vsa kupna vsota. Pri neplačilu obrokev mora prodajalec zahtevati plačilo vseh obrokev ali pa odstopiti od kupčije, kupec pa mora plačati odškodnino za uporabljeno

blago. Vse to pa velja, če je kupec v zamudi za najmanj dva zaporedna obroka in če znaša dolžna vsota najmanj desetino kupne vsote. Zakon ima tudi podrobna določila, če je bila kupčija nejasno skle-

njena ali ni kupec kupil to, kar je hotel kupiti. Proti brezposelnim je tožba na plačilo zamudnih obrokev nedopustna. Zakon končno določa, da se more tožiti kupec vedno le na kraju njegovega bivališča.

Dr. Cvetko Gregorič, gen. tajnik Centrale industrijskih korporacij:

Razvoj naše tekstilne industrije

v zadnjih desetih letih po podatkih naše statistike o zunanji trgovini

Konoplja in lan

Naslednja tabela kaže razvoj uvoza konoplje in lana ter njihovih proizvodov v tonah:

leto	sirova in česana	predivo	tkanine
1925	279	805	436
1926	156	925	366
1927	201	848	314
1928	409	938	467
1929	724	699	213
1930	370	938	234
	konoplja	416	10
1931	960	lan	654
	v vsem	1070	156
	konoplja	260	4
1932	856	lan	375
	v vsem	635	62
	konoplja	205	1
1933	2469	lan	311
	v vsem	516	34
	konoplja	276	1'6
1934	105	lan	463
	v vsem	739	40'9

Od uvoza sirovin odpada skoraj vsa količina izključno na konopljo. Vendar pa to v znatni meri uvažajo v steblikasti obliki naši predelovalci konoplje, ki morejo predelati v svojih delavnicah ne samo vso količino doma pridelane steblikaste konoplje, temveč uvažajo na predelavo (da jo potem izvozijo) tudi večje ali manjše količine steblikaste konoplje iz sosednjih krajev, zlasti iz Madjarske. To se je v večji meri zgodilo leta 1933. zaradi naše nezadostne žetve. V statistiki steblikaste konoplje ni ločena od druge konoplje, ker se dobiva od steblikaste samo približno 18 odstotkov konoplje in oter, in pomeni to, da so v statistiki navedene količine uvožene konoplje dejansko mnogo manjše.

Nekaj konoplje se mora uvoziti, ker ni naša domača konoplja pripravna za izdelavo nekaterih posebnih predmetov. Sicer pa je naš uvoz konoplje minimalen v primeru z našim izvozom konoplje in oter, ki je znašal leta 1933. 8.328 ton, leta 1934. pa 12.442 ton.

Glede prediva izkazuje uvozna statistika šele od leta 1931. naprej uvoz konopljinega prediva ločeno od uvoza lanenega prediva, dočim se je v prejšnjih letih uvoz obeh prediv izkazoval skupno.

Na podlagi uvoza konopljinega prediva se ne more sklepati o razvoju naše domače predelave konoplje, ker imamo štiri večje predilnice, ki predejo domačo konopljo ter jo nato predelujejo v konopec in vrvarske izdelke, poleg večjega števila manjših in prav majhnih delavnic. Določene količine konopljinega prediva se mora uvažati, ker domače predilnice ne izdelujejo vseh števil prediva in ker za posebne namene ni naša domača konoplja pripravna.

Za tkanje konoplje je urejenih pet tkalnic; vendar pa je potrošek tkanin iz konoplje in vreč zelo omejen in daleč ostaja za kapaciteto tvornice. Uvoz konopljinih tkanin je prav minimalen.

Proizvodnja lanenega prediva je v državi zelo omejena, ker se za prejo poraba lan ne goji v državi v potrebnih količinah. Zato so naše tkalnice lanu v glavnem navezane na uvoz prediva, ki nam tudi kaže sliko njihovega dela. Uvoz lanenega prediva, ki je l. 1931. znašal 654 ton, je znatno padel v letih 1932. in 1933. in se v letu 1934. povečal na 463 ton. Uvoz lanenih tkanin je po letu 1931. zelo znatno padel, in sicer od 146 ton na 39 ton, tako da domače tkalnice lanu pokrivajo zdaleka največji del domače porabe, v letu 1934. več ko 90 odstotkov.

Po vrednosti je znašal uvoz konopljinega in lanenega prediva ter tkanin:

L. 1925. prediva za 29'6 milijonov Din, tkanin 85'2 milijona Din, v vsem 64'8 milijona Din; l. 1934. prediva za 22'5 milijona Din, tkanin za 3'1 milijona Din, v vsem 25'6 milijona Din.

Industrija predelave konoplje in lanu je bila v zadnjem desetletju v nazadovanju, ker je padala potrošnja proizvodov iz konoplje in lanu, predvsem zaradi večje potrošnje bombažnih in jutinih predmetov, ki so cenejši.

Povečanje uporabe konoplje in lanu kot domače sirovine pomeni zelo težko vprašanje, na čegar rešitvi pa se dela.

Juta

Uvoz jute in njenih proizvodov je znašal v tonah:

leto	sirove	prediva	tkanin	vreč	Skupno
1925	28	686	614	6.068	6.682
1926	—	559	909	4.363	5.272
1927	1	596	1132	5.296	6.428
1928	22	968	1123	5.711	6.834
1929	192	1286	1811	5.119	6.930
1930	1265	1267	1180	3.059	4.239
1931	1251	2909	420	754	1.174
1932	995	2524	101	244	345
1933	1255	1958	66	414	480
1934	1725	3999	31	691	722

Kakor vidimo, raste v zadnjih petih letih uvoz sirove jute in jutinega prediva v veliki meri, kar je posledica razvoja naše domače predelave jute. Do leta 1930. je bila v državi samo ena tkalnica jute. Od tedaj je naraslo število tkalnic na 6, ena naših predilnic konoplje pa je zbog majhne potrošnje konopljinega prediva prešla na prejo jute.

Kot posledica domače pridelave jute se pojavlja padanje uvoza gotovega jutinega blaga, tkanin in vreč, ki je od leta 1925. do sedaj padel v količini za 89 odstotkov. Prebivalstvo se sedaj večinoma oskrbuje z gotovimi predmeti iz jutovine lastne proizvodnje, uvoz pa se večinoma omejuje na sirovine in polfabrikate. V zvezi s tem so se znatno zmanjšale vsote ki jih plačujemo tujini za uvoz jute in njenih proizvodov, kakor nam kaže naslednja primerjava:

L. 1925. uvoz sirovin 28 ton v vrednosti 0'5 milj. Din, prediva 686 ton v vrednosti 14'4 milj. Din, gotovega blaga 6682 ton v vrednosti 118'9 milj. Din, torej skupno 7396 ton v vrednosti 133'8 milj. Din; leta 1934. uvoz sirovin 1725 ton v vrednosti 6'7 milj. Din, prediva 3999 ton v vrednosti 27'6 milj. Din, gotovega blaga 722 ton v vrednosti 6'5 milj. Din, skupno torej 6446 ton v vrednosti 40'8 milj. Din.

(Dalje prihodnjic)

Dobave-licitacije

Direkcija drž. železnic v Subotici sprejema do 1. maja ponudbe o dobavi 1850 kg železa.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 2. maja ponudbe o dobavi 4500 raznih delov za bencinske varnostne svetiljke.

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 4. maja ponudbe o dobavi naočnikov za aviatičarje.

Dne 30. aprila bo pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo raznega pisarniškega materiala; dne 3. maja pa pri Komandi vrbske divizijske oblasti v Banjaluki za dobavo 17.974 kilogramov petroleja.

Dne 2. maja bo pri Komandi mornarice v Zemunu licitacija za dobavo 4000 m mornarskega sukna, 200 m polvolnenih

tkanin in 1500 m volnenih tkanin. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki v pisarni Zbornice TOI).

Pri Komandi mornarice v Zemunu bodo naslednje ofertne licitacije: dne 4. maja za dobavo ca. 78.000 m ravnega platna, dne 7. maja za dobavo 10.000 letnih maj, 3.000 zimskih maj, 12.000 parov bombažastih nogavic in 1.500 mornarskih šalov; dne 8. maja pa za dobavo 3.500 parov čevljev.

Število živine v Rumuniji je padlo

V primeri s predvojnimi stanjem se je število živine v Rumuniji znatno znižalo. Tako je padlo število konj za 10%, rogatega živine za 12, koz in ovc za 25 ter svinj tudi za 25%. Po rumunski cenzitvi je znašala vsa vrednost živine l. 1932./33. okoli 29 milijard lejev. Letni bruto dohodek pa je znašal v tem času okoli 28'8 milijarde lejev in je bil torej bruto dohodek skoraj enako velik kot glavnica. Izvoz živine v Rumuniji ni poseben velik. Največji je bil izvoz leta 1925., ko je Rumunija izvozila rogatega živine v vrednosti okoli 2 in pol milijarde lejv ter svinj v vrednosti poldruga milijarde lejv. Leta 1934. pa je dosegel izvoz rogatega živine komaj 1200 milijonov lejv, izvoz svinj pa niti ne celih 200 milijonov. Dvignil se je samo izvoz perutnine, in sicer od 40 milijonov lejv v letu 1925. na skoraj 140 milijonov lejv v letu 1934.

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja okrožnico o otvorenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 1. aprila do 10. aprila 1935.

Otvorjeni konkurzi:

Savska banovina: Ferderber Stefanija, »Astoria« hotel, Zagreb; Jagić Ivan, trg., Podr. Sesveta.

Donavska banovina: Toma Anlun, Sombor.

KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Savska banovina: Halasz Mijo, Djakovo; Hermes d. d., trg., Zagreb; Lončar Gjuro, opančar, Gospić; Pollak S., trg. pohištva in pisarniških oprem, Zagreb.

Drinska banovina: Levi Sarko, Sarajevo.

Donavska banovina: Amar Avram, trg., Požarevac; Bogdanović Branko, trg., Požarevac; Braun Marcel, trg., Petrovgrad; Ilić Radosav, Zabari; Ivković Bogdan, trg., Požarevac.

Moravska banovina: Tucaković Vojislav, obučar, Kraljevo.

Vardarska banovina: Tuparević Nikola, trg., Skoplje.

Beograd, Zemun, Pančevo: Bovan Gorko, trg., Beograd; Mirković Sava, Beograd.

POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Bezjak Ivan ml., Karlovac; Cvjetan Stjepan, trg., Zagreb; Krahvil Milan, trg. Pilomača.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi drugi podrobni podatki v tajništvo društva. —

Zunanja trgovina

Rumunska vlada je znižala uvozne konfingente za drugo tromesečje za polovico, ker dobi Rumunija zaradi previsokega uvoza in preslabega izvoza premalo deviz. Avstrija se pogaja za nakup jugoslovanske pšenice, ki bi jo plačala z izvozom strojev.

Češkoslovaška zunanja trgovina je bila v februarju aktivna za 104 milijone Kč, dočim je bila lani pasivna za 36 milijonov Kč. Uvoz je znašal 415, izvoz pa 519 milijonov Kč.

Avstrijska vlada je priredila pri industrijskih podjetjih anketo, če so za preopred industrijskih podjetij. Večina avstrijskih industrij se je izjavila proti preopred.

1odstotni izredni doprinos delavcev

(Iz okrožnice Zveze industrijcev)

Finančna direkcija v Ljubljani je nedavno izdala davčnim upravam okrožnico, s katero jim nalaga, da zahtevajo od delodajalcev plačilo 1 odstotnega izrednega doprinosa po § 16-4 fin. zakona za 1934-35 tudi od mezdskih zaslužkov delavcev. Pri tem se finančna direkcija sklicuje na znani razpis finančnega ministrstva iz leta 1934. ter na tam podano interpretacijo, češ da se nanaša oprostitev samo na one ne-kvalificirane dninarje, ki so najeti na hitro roko za posle ob nujnih javnih potrebah in ki so po čl. 90-5 zakona o neposrednih davkih oproščeni uslužbenskega davka. Nadalje navaja finančna direkcija, da so razsodbe upravnega sodišča, odnosno državnega sveta, ki so nasprotne oni interpretaciji, obvezne samo za konkretne slučaje, za katere so izdane.

Zveza industrijcev je zbog tega naslovlila na finančno direkcijo v Ljubljani vlogo, v kateri je ponovno opozorila, da so po zakonskem besedilu vsi delavci oproščeni 1 odstotnega izrednega doprinosa od mezdskih zaslužkov. Zaradi tega je zahtevala, da delodajalci svojim delavcem odtegujejo in davčnim upravam odvajajo 1odstotni izredni doprinos, brez zakonske osnove, oziroma veljavnemu zakonu protiva. To tolmačenje zakona je Državni svet izrečno potrdil. Zato naj izda finančna direkcija davčnim upravam nova navodila v smislu zakonske določbe.

Od kr. vlade in posebej od finančnega ministra je bila meseca januarja 1935 podana izjava, da se bo postopalo v okviru zakonskih določb brez fiskalne pretiranosti. Sklicevaje se na to izjavo je beograjska Centrala ind. korporacij intervenirala pri finančnem ministru in predlagala, da se slednji preklic razpis M. F. O. P. br. 36156 od 1934. Na pristojnem mestu se je pa izreklo mnenje, da je pred koncem proračunskega leta težko izpremeniti dosednji postopek. Temu nasproti smo morali vztrajati na naši zahtevi, ki je na zakonu osnovana. Sicer pa se je proračunsko leto z uredbo štirih dvanajstih 1935 znatno podaljšalo. Zato smo naslovlili ponovno predstavko, ki jo je izdala Zveza industrijcev na finančnega ministra, v kateri med drugim pravi:

»Tako delodajalci, kakor delavci vedo, da je predpis, po katerem naj delodajalci od dnin delavcev odtegujejo 1odstotni izredni doprinos ter ga odvajajo davčnim upravam, v zakonu neosnovan, oziroma zakonu protiven. Eni in drugi vedo, da je to dejstvo ugotovljeno ne samo po razsodbah upravnega sodišča, marveč tudi po državnem svetu. Iz tega deducirajo, da delodajalci niso niti dolžni, niti upravičeni odtegovati delavcem dotične zneske. Na ta način se vnašajo med delodajalce in delavce spori, ki resno ogrožajo medsebojne dobre odnose.«

Spričo tega položaja svetujemo delodajalcem, da postopajo točno po zakonski določbi. Ako prejmejo od svoje davčne uprave pismeni odlok, oziroma plačilni poziv radi izrednega doprinosa od mezdskih zaslužkov delavcev, naj se proti temu odloku pritožijo na Dravsko finančno direkcijo v Ljubljani (pritožbo je kolkovati z 20 Din in vložiti pri davčni upravi). Če bo finančna direkcija izdala negativno rešenje, je vložiti tožbo na Upravno sodišče v Celju.

Podlago za pritožbo proti odloku davčne uprave tvori seveda pismeni odlok davčne uprave. Zdi se, da nekatere davčne uprave dostavljajo podjetjem samo prepis okrožnice finančne direkcije. V tem primeru naj se od davčne uprave z vlogo

(kolek Din 5'—) zahteva pismeni odlok z navedbo pravnih sredstev.

Tudi priporočamo, da delodajalci zahtevajo povrnitev ali dobropis že plačanih zneskov na izrednem doprinosu od mezdskih zaslužkov delavcev. Proti negativnemu rešenju take zahteve je zopet vložiti pritožbo, oziroma tožbo.

Že v 24 urah

harva, plesira in ko-mično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini Tomažič Marije ter o imovini Tomažiča Josipa, trgovcev v Mariboru, Dvořakova 10. — Sodnik dr. Kovča, upravitelj mase dr. Mühleisen Lotar, odvetnik v Mariboru.

Prvi zbor upnikov dne 9. maja ob desetih v sobi št. 84 okrožnega sodišča v Mariboru, oglasitveni rok do 5. junija, ugotovitveni narok dne 6. junija ob desetih.

Odpravljen je konkurz prezadolženca Gjura Džamonja v Mariboru, ker ni pokrita za stroške postopka, enako tudi konkurz Novaka Ivana, posestnika in mizarja, Vižmarje.

Uvaja se poravnalno postopanje o imovini Kluna Janka, trg. in pos. v Fari vasi pri Prevalju. — Poravnalni sodnik dr. Reichmann Blaž, upravitelj dr. Štefanovič Emil, odvetnik v Prevaljah. Prvi narok za sklepanje poravnave se sklicuje na dan 17. junija ob devetih. Rok za oglasitev do 12. junija, vse pri sreskem sodišču v Prevaljah. Kvota 40 odstotkov.

Preloži se narok za sklepanje poravnave Amanna Alfreda, tvorničarja v Tržiču, in sicer na dan 10. maja ob pol desetih pri sreskem sodišču v Tržiču.

Po svetu

Nj. Vis. knez-namestnik Pavle je daroval za evharistični kongres v Ljubljani 20 tisoč Din.

Turški zunanji minister Ruždi Aras je dopotoval iz Zeneve v Beograd in nadaljeval pot v Ankaru.

Šolsko leto na srednjih šolah v naši državi se podaljša za 14 dni in bo pouk trajal do 10. in 15. junija.

Meštovičeva razstava je bila na veliko sredo v Münchenu z velikimi slovesnostmi otvorjena.

Jadranska straža, ki obstoji že 15 let, ima skupno okoli 200.000 članov.

V Govejku nad Soro je na velikonočni ponedeljek blagoslovil knezoškof dr. Rožman obrtniški počitniški dom, ki ga je ustanovila posebna zadruga na iniciativo jugoslovanskih obrtnikov.

Gradbeno ministrstvo sprejme v službo 30 inženjerjev in 40 risarjev z dovršeno srednjo tehnično šolo, ki jih bo uporabilo pri zidanju državnih cest: Beograd—Novi Sad—Subotica, Beograd—Kragujevac in Prijedor—Belo polje. Inženjerji bodo imeli mesečno po 2000 Din, risarji pa po 1500 dinarjev.

Vizumi na potnih listih za potovanja med državami Male antante bodo odpravljani, kakor je bilo sklenjeno na zadnjem

zasedanju gospodarskega sveta Male antante.

Konzumna zadruga državnih nameščen-ecv v Zagrebu je dosegla lani nad 1 milijon čistega dobička. Kljub temu pa bo še naprej deležna raznih davčnih ugodnosti, dočim se davčno breme trgovcev stalno zvišuje.

12 milijonov Din posojila je odobrila Drž. hip. banka za gradnjo novega poslojpa juridične fakultete v Beogradu.

Göringov adjutant Hans Walter je s Plitvičkih jezer potoval na Oplenac in položil na krsto kralja Zedinitelja Göringov venec.

Avstrijski kancelar Sušnik je izjavil, da bo avstrijska vlada v kratkem volirala 34 milijonov šilingov za ponovno uvedbo splošne vojaške dolžnosti v Avstriji.

Podonavska konferenca, ki bi morala biti sredi maja v Rimu, je odložena na sredi junija.

Vsaka propaganda pacifizma in vse pacifistične organizacije so odslej v Italiji strogo prepovedane.

Igralnica v Monte Carlu, ki je včasih izplačevala do 160 odstotno dividendo, in še lani 15 odstotno, ne izplača letos nobene dividende. Ni več ruskih in madjarskih bogatašev, ki so tam zapravljali denar, in vrhu tega je nastalo preveč novih igralnic.

Novi angleški proračun predvideva 734 milijonov 470.000 funtov dohodkov in 733'97 milijona funtov izdatkov, torej okoli pol milijona funtov suficita.

Pol milijarde funtov ima Nemčija naloženih v Švici, Nizozemski in Združenih državah Sev. Amerike, kakor piše londonski dopisnik Agence Economique et Financiere. Ta denar naj bi bil vojni fond Nemčije.

Tržna poročila

Ljubljanski trg

Trg je tudi po praznikih dobro založen, zlasti zelenjadni. Prodajajo se že kumarice po 10 Din kg. Uvožena zelenjava se je nekoliko pocenila ter se prodaja glavna solata po 8—10 Din kg. Prodaja se tudi že

novi krompir, ki je po 10 Din, grah je po 8 Din kg, luščeni pa po 2 Din merica. Motovilca je mnogo na trgu in se prodaja po 1'25 Din merica. Na trgu je tudi že domača glavna solata, ki je sicer po kakovosti nekoliko slabša od uvožene, je pa znatno cenejša. Jabolka je še vedno nekaj na trgu, a so se podražila in veljajo 6—8 Din kg. Cena jajcem je ostala neizpremenjena ter se prodajajo najlepša po 10 Din za 18 jajc.

Mariborski svinjski trg

Na svinjskem sejmu dne 12. aprila 1935 je bilo 369 svinj. Cene so bile le: mladi prašiči, 5—6 tednov stari, 30 do 50, 7—9 tednov 80 do 90, 3—4 mesece 150 do 160, 5—7 mesecev 200 do 250, 8—10 mesecev 300 do 320, 1 leto 500 do 550, 1 kg žive teže 4 do 4'50, mrle teže 7 do 8 Din. Prodanih je bilo 67 svinj.

Radio-Ljubljana

Petek, dne 26. aprila: 12.00: Vesela gmajna (slovenske narodne na ploščah) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, Polka je ukazana (plošče) — 18.00: Filozofski sprehodi (dr. Veber) — 18.20: Radijski orkester — 18.40: Literarna ura: Novi roman M. Kranjca (prof. Fr. Vodnik) — 19.00: Radijski orkester — 19.20: Čas, jedilni list, program za soboto — 19.30: Nac. ura — 20.00: III. stilni večer slovenske glasbe: uvod dr. A. Dolinar, klavir dr. Danilo Švara — 21.00: Večer vesele glasbe, Mirko Premelč poje z Radijskim orkestrom — vmes samospevi Ivica Cankarjeve — 22.00: Čas, poročila — 22.00: Beethoven, 7. simfonija na ploščah.

Sobota, dne 27. aprila: 12.00: Perpetuum mobile — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, Perpetuum mobile — 18.00: Radijski orkester — 18.15: Aktualnosti (Ljudevit Mrzel) — 18.30: Radijski orkester — 18.50: Volilno in politično poročilo — 19.05: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 19.25: Čas, program za nedeljo — 19.30: Nac. ura — 20.00: Koncert češkega moškega zbora iz Brna (prenos iz Uniona) — 22.00: Čas, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Naročajte "Trgovski list"!

Za vse naše vloge in obveze jamči z vsem premoženjem in vso davčno močjo Dravska banovina

KDOR VARČUJE SVIH LAS SE OBVARUJE

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE LJUBLJANA MARIBOR CELJE

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA

Tiska knjige, časopise, tabele, naročilnice, plakate, lepake, cenike, vizitke itd. Vse tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Gregorčičeva 23

Račun Poštne hranilnice št. 13.108. Telefon 25-52

Lastna knjigoveznica